

Irina
GEORGESCU

Îngerul rănit

Abstract

The authoress refers to Radu Aldulescu's novel, "Ana Maria și îngerii" ("Ana Maria and the Angels"), insisting on the confession fragmented style and symbolic names of the feminine characters. His recent book has multiple perspectives. Constructed on a sad story and alternating the memoirs with a realistic narration, the volume contains short passages from an invented diary. In these pages, there are panting the panic, small delights, little victory. Radu Aldulescu recomposes the life of a Romanian woman, who emigrated illegally in Austria, during the middle of the 80's, after she had suffered a jail penalty.

Keywords: Radu Aldulescu, "Ana Maria și îngerii" ("Ana Maria and the Angels"), communist period, life story, emigration, anagrams, Lupus.

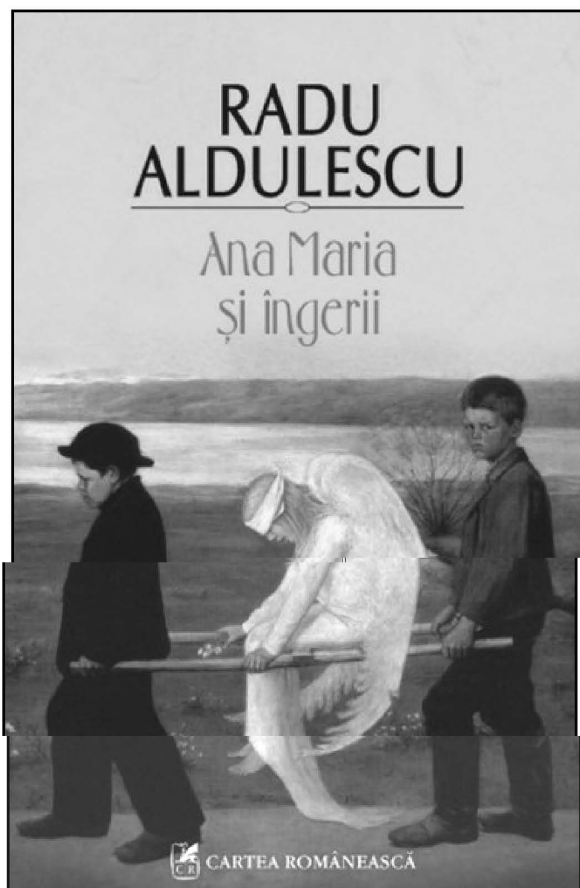
Radu Aldulescu s-a reinventat ca prozator de la un volum la altul. Debutază în 1993 cu romanul *Sonata pentru acordeon* (1993), apoi urmează *Amantul Colivăresei* (1996), *Îngerul încălecat* (1997), *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare* (1998), *Prorocii Ierusalimului* (2004), *Mirii nemuririi* (2006). Cel mai recent roman al lui Radu Aldulescu, *Ana Maria și îngerii*¹, este polivalent, construit ca o confesiune de viață ce maschează o poveste tristă, alternând stilul confesiv cu realismul narațiunii. Palpită între paginile cărții nu căutarea detectivis-

tică a personajului, ci panicle, bucuriile mărunte, mici victorii redade empatic ori scurte intruziuni de jurnal. Nume simbolic și neperversit, Ana Maria distonează cu violența așezată a lumii, răutate luată *tale quale*, pentru că care face parte din ritmul cărții.

Practicând deopotrivă o literatură confesivă și parabolică, Radu Aldulescu scrie povestea unei românce emigrate ilegal în Austria, pe la mijlocul anilor '80, în urma unei iminente condamnări penale. În urma verdictului, Mariana ar fi înfundat ani grei pușcăria, fără să comită *de facto* vreo infracțiune. Vina ei este măritișul pripit din dorința de a fi „în rândul lumii”, de a se așeza la casa ei. Numele personajului pare comun, dar împrumută valențe livrești din *Viața Marianeii*, romanul neterminat al lui Marivaux. Mariana lui Radu Aldulescu pare să ispășească pedepse pentru care nu a greșit cu nimic. Părinții săi, muncitori supranormați din perioada comunistă, trăiesc drame individuale, rememorate de personajul feminin. Bișnițar și escroc, Remus o îndatorează pe Mariana, iar ea este forțată să plătească oalele sparte, să pună la loc banii celor înșelați, se se achite de „datoriile care o urmăreau și-i suflau în ceafă gata s-o ajungă și s-o încalece” (p. 59). Pentru Mariana, necazurile se țin lanț, pentru că, odată cu mariajul său cu Remus Delea, supranumit Belea, un soi de Don Juan de Arad, Mariana cunoaște pe propria piele efectele escrocheriilor practicate de soțul ei, care „convingea și inspira încredere, vorbea fiecăruia pe limba lui” (p. 61). La ușa ei, se perindă tot soiul de oameni, care pretind că Remus le datorează bani.

Radu Aldulescu recuperează din comunism fragmente de viață și discuții înșurubate în confesiunea personajului. Povestea Marianeii, deși tristă, se citește pe nerăsuflate. E o „poveste reală”, cum ne avertizează încă de la început editorul. Nicidecum „încă un roman despre comunism”, pentru că importantă este istorisirea de viață, singulară și surprinzătoare tocmai

1 Radu Aldulescu, *Ana Maria și îngerii*, București, Editura Cartea Românească, 2010, 374 de pagini.

prin jetul confesiv, ajuns la noi prin procura naratorului. Pe alocuri previzibilă, ficțiunea nu devine în niciun caz mecanică, ci concurează cu crâmpiele de viață, a căror

că are motive să trăiască. Bucuria ei este că fata învață bine, că este demnă, modestă, curajoasă, se străduiește să participe la cursuri de actorie și de coregrafie, ia lecții de dans, se străduiește să ducă o viață normală, chiar dacă descoperă că suferă de Lupus, o boală cu nume de fiară. Viața personajului este tulburătoare adesea, iar narațiunea este amprentată de tristețile și de bucuriile mărunte ale unei femei singure.

Făcându-și ucenicia ca mână de ajutor a translatorului poliției din Viena și ca ospătăriță într-un restaurant de la periferie, muncind la negru, Mariana învață nu doar germana, ci și cum să pună pe roate o afacere. Ajunge în timp, patroneasă de restaurant, dar destinul, în care crede orbește, se întoarce împotriva ei și pierde aproape toți banii strânși. Se angajează la o firmă de asigurări, obligată să lucreze neîncetat, să vorbească „în cinci limbi, opt ore încontinuu, intermediind între clienți asigurați prin Global, accidentați pe șosele din toată lumea și firme de tractări, spitale și servicii de ambulanțe cu elicoptere” (p. 361).

Tristețea acestei cărți este pe alocuri năucitoare. Asemenea oamenilor pe care îi întâlnește, și îngerii care-i populează imaginația suportă categorisiri și declasări. Suferind de o boală imunodeficiară numită Lupus, Ana Maria este condamnată la

viața ei, cum îi spunea lui mami” (p. 319) . Dacă întreaga viață Mariana nu face decât să-și pună pe un făgaș normal o existență ratată din start, Ana Maria, continuă chinul mamei. Suferă de o boală de ochi, apoi de Lupus, din cauza căruia „asuda și sudoarea ei avea un miros specific sulfuros care în unele momente acoperea mirosul oricărui parfum” (p. 360-361). În *Îngerul a strigat*, Fănuș Neagu restituia conturul unor eroi de epopee, în vreme ce Radu Aldulescu adună în jurul Anei Maria stoluri de îngeri vicioși și nesăbuiți, care o cotropesc în permanență și o epuizează. În momentul în care Ana Maria își lovește mama, toată puterea i se scurge: „Mariana se înmuie, topindu-se parcă și alunecând pe jos cât era de mare, în genunchi și apoi pe covor, în nesimțire, fulgerată de gândul că dintre toți care o loviseră cu pumnii și picioarele, kosovarii din lagăr, Mirko, Ovidiu, Feri și ceilalți, nimeni

nu reușise să-i stingă lumina. Doar Ana și Remus, taică-său, oh, tot întunericul ăsta de la ei i se trage, o umbră și un întuneric care o urmăresc peste tot, o liniște străbătută când și când de țipete: spune-mi adevărul, să nu mă minți, mami mami mami, revino-ți, te iubesc mami” (p. 362). Ana Maria încearcă să aibă prietenii normale, dar se refugiază mereu în spatele bolii. Pozele lesbiene făcute cu Renate sunt păstrate în gențuța cu cifru, alături de dureri, junghiuri, slăbiciuni, amețeli, alături de „iubirea care a alungat Lupusul”, printre „Lupusul cotropăind și urlând prin ea a pustiu”, dincolo de amintirea febrei care îi face să-i sfârșie carnea pe oase. Inserțiile epistolare ale Anei Maria din finalul romanului devin un testament sfâșietor al unui personaj deposedat de vitalitate, de fapt, un epitaf care amintește în moarte ești singur și neputincios.